

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 58/2023
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Β΄)
Συνεδρίαση της 9^{ης} Μαΐου 2023**

Σύνθεση

Πρόεδρος: Δήμητρα Κεφάλα, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη: Αλέξανδρος Ροϊλός, Αγγελική Καστανά, Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου, Ιουλία Σφυρή, Αθανάσιος Θεοχάρης, Ευτυχία Κασομένου, Ιωάννης Αλεξανδράκης, Νικόλαος Πατηνιώτης, Χρυσούλα Τσιαβού, Παναγιώτης Πανάγος, Κωνσταντίνα Νασοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Γεωργία Καφήρα, Πάρεδρος Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ' αριθ. πρωτ. οικ. ΕΜ1330/10.02.2023 ερώτημα του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται, εάν η Επιτροπή Ανταγωνισμού ως ο “υπεύθυνος επεξεργασίας” σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 4 στοιχ. 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 (ΓΚΠΔ), θα πρέπει στις αποφάσεις της, με τις οποίες επιβάλλει χρηματικές κυρώσεις σε βάρος φυσικών προσώπων και όχι επιχειρήσεων κατόπιν διαπίστωσης παράβασης των διατάξεων του άρθρου 39 παρ. 5 του ν. 3959/2011, να δημοσιεύει στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΕτΚ), τα στοιχεία των εν λόγω φυσικών προσώπων ή η δημοσίευση αυτή χωρίς την ανωνυμοποίηση ή ελαχιστοποίηση των στοιχείων τους,

αντίκειται στις διατάξεις της ενωσιακής και της εθνικής νομοθεσίας που αφορούν στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Στο παραπάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β΄) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Στο έγγραφο του ερωτήματος εκτίθεται το εξής πραγματικό:

1. *«Στο πλαίσιο αυτεπάγγελτων ερευνών της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού για τη διερεύνηση τυχόν παράβασης των άρθρων 1 και 2 του Ν. 3959/2011 ή/και των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ πραγματοποιήθηκε επιτόπιος αιφνιδιαστικός έλεγχος σε εγκαταστάσεις της επιχείρησης [...]. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, φυσικό πρόσωπο, το οποίο δεν ανήκει στη σφαίρα επιρροής της ελεγχόμενης επιχείρησης και το οποίο επίσης δεν αποτελεί «επιχείρηση» σύμφωνα με τους κανόνες του δικαίου ανταγωνισμού, αλλά έχει την ιδιότητα [...], προέβη σε πράξεις παρακώλυσης και δυσχέρασης του ελέγχου, με συνέπεια η Επιτροπή Ανταγωνισμού να διαπιστώσει παράβαση του άρθρου 39 παρ. 5 του Ν. 3959/2011 και να επιβάλει πρόστιμο για την διαπιστωθείσα παράβαση στο συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο».*

2. Μετά την υποβολή του ερωτήματος στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, η Επιτροπή Ανταγωνισμού απηύθυνε με το από 15.02.2023 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, το ίδιο ερώτημα και στην εταιρεία «*Computer Studio Συστήματα Πληροφορικής Εμπορία και Υπηρεσίες Ηλεκτρονικών Υπολογιστών Α.Ε.*», η οποία, δυνάμει της από 16/11/2022 (και με αριθμό ΚΗΜΔΗΣ 22ΣΥΜV011629617 2022-11-18) μεταξύ τους σύμβασης παροχής υπηρεσιών, έχει οριστεί ως ο «υπεύθυνος προστασίας δεδομένων» (DPO), κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 37 παρ. 1στοιχ. α΄ του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και 6 παρ. 4 του ν. 4624/2019 (Α΄ 137) με συμβουλευτικά, κυρίως, καθήκοντα. Κατόπιν τούτου, η ως άνω εταιρεία διατύπωσε, μεταξύ άλλων, την γνώμη ότι «(...) η ανωνυμοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των φυσικών προσώπων- ιδιωτών κατά τη δημοσίευση των αποφάσεων σε ΦΕΚ, πρέπει ...να παραμείνει ως πρακτική καθώς ευθυγραμμίζεται με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας, επιπλέον βρίσκεται και σε εναρμόνιση προς την αρχή της ελαχιστοποίησης του άρθρου 5 &1γ του Κανονισμού 2016/679, που

απαιτεί τον περιορισμό στο αναγκαίο για τους σκοπούς της επεξεργασίας των δεδομένων που υποβάλλονται σε επεξεργασία.(...)».

3. Αν και το ερώτημα εντοπίζεται στην υποχρέωση ή μη της Επιτροπής Ανταγωνισμού για τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης των ονομάτων ή άλλων στοιχείων προσωπικών δεδομένων, από τα οποία θα μπορούσε να προκύψει η ταυτοποίηση των φυσικών προσώπων σε βάρος των οποίων επιβάλλει χρηματικές κυρώσεις, στην περίπτωση παρακώλησης της προβλεπόμενης στις διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 3959/2011 ελεγκτικής της αρμοδιότητας, ωστόσο, καθ' ερμηνεία, το ερώτημα καταλαμβάνει και την, δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 76 παρ. 1 και 3 και 77 παρ. 1 εδάφιο τελευταίο του ν. 4727/2020 (Α' 184), έννομη υποχρέωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού για τη δημοσιοποίηση των ατομικού χαρακτήρα αποφάσεών της, με την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο (Πρόγραμμα Δι@ύγεια) καθώς και στον δικτυακό της τόπο.

4. Ενόψει του παραπάνω πραγματικού και νομοθετικού πλαισίου, διατυπώθηκε το εξής ερώτημα από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού:

«Επιβάλλεται η Επιτροπή Ανταγωνισμού να δημοσιοποιήσει στην έκδοση ΦΕΚ Απόφασής της, τα στοιχεία των φυσικών προσώπων (π.χ. ονοματεπώνυμα, επαγγελματική ιδιότητα ή άλλος χαρακτηρισμό που θα μπορούσε να οδηγήσει σε ταυτοποίησή τους), στα οποία έχει επιβάλει κυρώσεις επί παράβασης του άρθρου 39 του ν. 3959/2011 υπό την ιδιότητά τους ως φυσικών προσώπων και όχι ως επιχειρήσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3959/2011 «Προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού» ή αυτή η δημοσίευση χωρίς ανωνυμοποίηση απαγορεύεται από τις ανωτέρω αναφερόμενες διατάξεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων ή/και άλλες παρεμφερείς διατάξεις;»

Νομοθετικό Πλαίσιο

5. Στα άρθρα 12 παρ. 1, 14 παρ. 1, 2, 27 παρ. 1, 39, 39^A παρ. 1,2, 3, 44 παρ. 7 περ. α' και 49 του ν. 3959/2011 «Προστασία του Ελεύθερου Ανταγωνισμού» (Α' 93), όπως οι διατάξεις αυτών ισχύουν, ορίζονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 12

Επιτροπή Ανταγωνισμού

«1. Συνιστάται Επιτροπή Ανταγωνισμού, η οποία λειτουργεί ως ανεξάρτητη αρχή. (...). Η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει νομική προσωπικότητα, διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. (...).»

Άρθρο 14

Αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού

«1. [...] η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι αρμόδια για την τήρηση του παρόντος νόμου και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (...).

2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ιδίως:

α) Διαπιστώνει αν υφίσταται παράβαση των άρθρων 1 και 2 του παρόντος και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (...).

δ) Απειλεί ή και επιβάλλει τα πρόστιμα και τις άλλες κυρώσεις, όπως ορίζεται στις ειδικότερες διατάξεις.

Άρθρο 27

Δημοσίευση αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού

«1. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ατομικού χαρακτήρα, οι οποίες προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, είναι ειδικά αιτιολογημένες, δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτώνται στο διαδίκτυο σύμφωνα με το ν. 3861/2010 (Α` 112)¹».

Άρθρο 39

Διεξαγωγή ερευνών

«1. Προς εκπλήρωση των καθηκόντων της Επιτροπής Ανταγωνισμού που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, οι εντεταλμένοι υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού ασκούν εξουσίες φορολογικού ελεγκτή και έχουν την αρμοδιότητα ιδίως:

α) να ελέγχουν κάθε είδους και κατηγορίας βιβλία, στοιχεία και λοιπά έγγραφα των επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων, καθώς και την ηλεκτρονική εμπορική αλληλογραφία... και έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε όλες τις πληροφορίες στις οποίες έχει πρόσβαση η υπό έλεγχο επιχείρηση,

β) να προβαίνουν σε κατασχέσεις, να λαμβάνουν ή να αποκτούν υπό οποιαδήποτε μορφή αντίγραφο ή απόσπασμα των βιβλίων, εγγράφων, καθώς και ηλεκτρονικών μέσων

---

¹Σημ.: Τα άρθρα 1 έως και 6, 8, 10Α και 10Β του ν. 3681/2010 καταργήθηκαν με το άρθρο 108 του ν. 4727/2020 (Α' 184).

αποθήκευσης και μεταφοράς δεδομένων... γ) να ελέγχουν και να συλλέγουν πληροφορίες και δεδομένα κινητών τερματικών, φορητών συσκευών, των εξυπηρετητών τους και το υπολογιστικό νέφος... δ) να ενεργούν έρευνες στα γραφεία και τους λοιπούς χώρους και τα μεταφορικά μέσα των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, ε) να σφραγίζουν οποιοδήποτε επαγγελματικό χώρο, βιβλία ή έγγραφα, κατά την περίοδο που διενεργείται ο έλεγχος και στο μέτρο των αναγκών αυτού, στ) να ενεργούν έρευνες σε χώρους, γήπεδα ή μεταφορικά μέσα εκτός εκείνων που αναφέρονται στην περ. δ` της παρ. 1 του άρθρου 39, συμπεριλαμβανομένων των κατοικιών των επιχειρηματιών, διοικητών, διευθυνόντων συμβούλων, διαχειριστών και γενικά εντεταλμένων τη διοίκηση ή διαχείριση προσώπων, καθώς και του προσωπικού των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων,... και να ζητούν από κάθε αντιπρόσωπο ή μέλος του προσωπικού της επιχείρησης ή ένωσης επιχειρήσεων, ή από τρίτο πρόσωπο επεξηγήσεις για τα γεγονότα ή τα έγγραφα που σχετίζονται με το αντικείμενο και τον σκοπό του ελέγχου και να καταγράφουν τις σχετικές απαντήσεις.

(...)

2. Η σχετική εντολή παρέχεται εγγράφως από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή τον εξουσιοδοτημένο από αυτόν Αντιπρόεδρο, Γενικό Διευθυντή ή Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού,... 3. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ή ο εξουσιοδοτημένος από αυτόν Αντιπρόεδρος, Γενικός Διευθυντής ή Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού, μπορούν να ζητούν, εγγράφως, τη συνδρομή των δημόσιων αρχών και υπηρεσιών, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, για τη διεξαγωγή των ερευνών που αναφέρονται στις περ. α` μέχρι ζ` της παρ. 2. Η εν λόγω συνδρομή μπορεί επίσης να ληφθεί ως προληπτικό μέτρο.

4. Για τους ελέγχους και τις έρευνες που έγιναν, συντάσσεται από αυτόν που τις διεξήγαγε έκθεση, αντίγραφο της οποίας κοινοποιείται στις οικείες επιχειρήσεις και τις ενώσεις επιχειρήσεων.

5. Με την επιφύλαξη των ποινικών κυρώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 44, η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλει με απόφασή της, στις επιχειρήσεις και στις ενώσεις επιχειρήσεων που αρνούνται να υποβληθούν ή παρεμποδίζουν ή δυσχεραίνουν τις

έρευνες των παρ. 1, 2 και 3 με οποιονδήποτε τρόπο, χρηματική κύρωση ανά ημέρα μη συμμόρφωσης. (...) Περαιτέρω, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να επιβάλει σε οποιονδήποτε άλλο επιδεικνύει την ως άνω συμπεριφορά, χρηματική κύρωση τουλάχιστον δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) έως δύο εκατομμυρίων (2.000.000) ευρώ και στους υπαλλήλους των ως άνω επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων που επιδεικνύουν την ως άνω συμπεριφορά, πρόστιμο τουλάχιστον πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ έως δύο εκατομμυρίων (2.000.000) ευρώ.(...). Κατά την επιμέτρηση των ανωτέρω λαμβάνονται ιδίως υπόψη η σοβαρότητα της εξεταζόμενης υπόθεσης, η απαξία των πράξεων και η επίπτωσή τους στην έκβαση της έρευνας.

6. Σε περίπτωση άρνησης ή παρεμπόδισης με οποιονδήποτε τρόπο των εντεταλμένων υπαλλήλων της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού ή των εντεταλμένων οργάνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην άσκηση των καθηκόντων τους, αυτοί μπορούν να ζητούν τη συνδρομή των εισαγγελικών αρχών και κάθε άλλης αρμόδιας αρχής. Η συνδρομή αυτή μπορεί να ζητηθεί και προληπτικά».

Άρθρο 39Α

Περιορισμοί δικαιωμάτων και υποχρεώσεων κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα –Εξουσιοδοτική διάταξη

«1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που ανατίθενται σε αυτή δυνάμει του παρόντος, σύμφωνα με την περ. ε` της παρ. 1 του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119) και του ν. 4624/2019 (Α` 137).

2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να περιορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται (...) στο άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 κατά το μέρος που αυτά, αναφορικά με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που επεξεργάζεται κατά την άσκηση των εξουσιών έρευνας, κατά τα άρθρα 38 και 39 του παρόντος νόμου, καθώς και κατά τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων έρευνας και επιβολής, εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της.

3. Οι περιορισμοί της παρ. 2 του παρόντος εφαρμόζονται όταν η άσκηση των δικαιωμάτων και η εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών θέτει σε κίνδυνο, ή δυσχεραίνει τις έρευνες ή τις δραστηριότητες επιβολής που διεξάγει η Επιτροπή προς τον σκοπό της εφαρμογής του δικαίου του ανταγωνισμού, ιδίως μέσω της αποκάλυψης ερευνητικών μέσων, μεθόδων και αποδεικτικών στοιχείων, ή όταν επηρεάζονται δυσμενώς τα δικαιώματα άλλων υποκειμένων δεδομένων....».

Άρθρο 44

Ποινικές κυρώσεις και άλλες διοικητικές συνέπειες

«[...] 7. Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών τιμωρούνται:

α) Όποιος παρεμποδίζει ή δυσχεραίνει με οποιονδήποτε τρόπο την διεξαγωγή ερευνών για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου από μέρους των κατά το άρθρο 39 αρμοδίων οργάνων, ιδίως με την παρεμβολή προσκομμάτων ή απόκρυψη στοιχείων, (...).»

Άρθρο 49

Είσπραξη προστίμων

«Τα πρόστιμα που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο βεβαιώνονται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού ως δημόσια έσοδα και εισπράττονται κατά τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974,Α΄ 90²) από την αρμόδια Υπηρεσία της Α.Α.Δ.Ε., η οποία ενημερώνει άμεσα την Επιτροπή Ανταγωνισμού για την είσπραξη ή μη κάθε προστίμου».

6. Στο άρθρο 8 παρ.1, 2 του Χάρτη των θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2007/C 303/01 & 2016/C202/02),ορίζονται τα εξής:

«1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. 2. Η επεξεργασία αυτών των δεδομένων πρέπει να γίνεται νομίμως, για καθορισμένους σκοπούς και με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου ή για άλλους θεμιτούς λόγους που προβλέπονται από τον νόμο».

7. Στο άρθρο 16 της Συνθήκης Λειτουργίας για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΛΕΕ) ορίζονται τα εξής:

«1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. 2.Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας

---

²Σημ. : Βλ. ήδη ισχύοντα ν. 4978/2022 «Κύρωση Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων» (Α΄190).

σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν τους κανόνες σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, καθώς και από τα κράτη μέλη κατά την άσκηση δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Η τήρηση των κανόνων αυτών υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητων αρχών.(...)».

8. Στα άρθρα 5A, 9A και 25 παρ.1 του ισχύοντος Συντάγματος, ορίζονται τα εξής:

« Άρθρο 5A

1. Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων. 2. Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, τηρουμένων πάντοτε των εγγυήσεων των άρθρων 9, 9A και 19.

Άρθρο 9A

Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει.

Άρθρο 25

1. Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιστη και αποτελεσματική άσκησή τους. Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζουν. Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από τον νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας».

9. Στα άρθρα 4 στοιχ. 1, 2 & 7, 5, 6 παρ. 1 στοιχ. α', γ', ε', 2, 3, και 23 παρ. 1 περ. ε' του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 (εφεξής: ΓΚΠΔ - Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 4

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοούνται ως:

1) «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα»: κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»): το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως όνομα, σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου,

2) «επεξεργασία»: κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διάρθρωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή ή η μεταβολή, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή,(...)

7) «υπεύθυνος επεξεργασίας»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα· όταν οι σκοποί και ο τρόπος της επεξεργασίας αυτής καθορίζονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια για τον διορισμό του μπορούν να προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους,(...).

Άρθρο 5

Αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα:

α) υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων (“νομιμότητα, αντικειμενικότητα και διαφάνεια”),

β) συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς· η περαιτέρω επεξεργασία για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον ή σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικούς σκοπούς δεν θεωρείται ασύμβατη με τους αρχικούς σκοπούς σύμφωνα με το άρθρο 89 παράγραφος 1 (“περιορισμός του σκοπού”),

γ) είναι κατάλληλα, συναφή και περιορίζονται στο αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία (“ελαχιστοποίηση των δεδομένων”),

δ) είναι ακριβή και, όταν είναι αναγκαίο, επικαιροποιούνται· πρέπει να λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα για την άμεση διαγραφή ή διόρθωση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία είναι ανακριβή, σε σχέση με τους σκοπούς της επεξεργασίας (“ακρίβεια”), (...).

Άρθρο 6

Νομιμότητα της επεξεργασίας

1. Η επεξεργασία είναι σύλληψη μόνο εάν και εφόσον ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) το υποκείμενο των δεδομένων έχει συναινέσει στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του για έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους σκοπούς, (...),

γ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας, (...)

ε) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας, (...)

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να θεσπίζουν πιο ειδικές διατάξεις για την προσαρμογή της εφαρμογής των κανόνων του παρόντος κανονισμού όσον αφορά την επεξεργασία για τη συμμόρφωση με την παράγραφο 1 στοιχεία γ) και ε), καθορίζοντας ακριβέστερα ειδικές απαιτήσεις για την επεξεργασία και άλλα μέτρα προς εξασφάλιση σύλληψης και θεμιτής επεξεργασίας, μεταξύ άλλων για άλλες ειδικές περιπτώσεις επεξεργασίας όπως προβλέπονται στο κεφάλαιο ΙΧ.

3. Η βάση για την επεξεργασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχεία γ) και ε) ορίζεται σύμφωνα με:

α) το δίκαιο της Ένωσης, ή

β) το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας

Ο σκοπός της επεξεργασίας καθορίζεται στην εν λόγω νομική βάση ή, όσον αφορά την επεξεργασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο ε), είναι η αναγκαιότητα της επεξεργασίας για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας (...).

Άρθρο 23

Περιορισμοί

1. Το δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους στο οποίο υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία των δεδομένων μπορεί να περιορίζει μέσω νομοθετικού μέτρου το πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων που προβλέπονται στα άρθρα 12 έως 22 και στο άρθρο 34 καθώς και στο άρθρο 5, εφόσον οι διατάξεις που αντιστοιχούν στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 12 έως 22, όταν ένας τέτοιος περιορισμός σέβεται την ουσία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών και συνιστά αναγκαίο και αναλογικό μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία για τη διασφάλιση:

[...] ε) άλλων σημαντικών στόχων γενικού δημόσιου συμφέροντος της Ένωσης ή κράτους μέλους, ιδίως σημαντικού οικονομικού ή χρηματοοικονομικού συμφέροντος της Ένωσης ή κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων των νομισματικών, δημοσιονομικών και φορολογικών θεμάτων, της δημόσιας υγείας και της κοινωνικής ασφάλισης, (...).

10. Στα άρθρα 3 περ. α', 4 περ. α' και 5 του ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα... και άλλες διατάξεις» (Α' 137), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 3

Εδαφικό πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται στους δημόσιους φορείς(...).

Άρθρο 4

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νοούνται :

α) «δημόσιος φορέας»: (...) οι ανεξάρτητες και ρυθμιστικές διοικητικές αρχές, (...).

Άρθρο 5

Νομική βάση επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιους φορείς

Οι δημόσιοι φορείς επιτρέπεται να επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας».

11. Στα άρθρα 18 παρ. 1 περ. ε', 2 και 19 παρ. 3 του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α'133), υπό τον τίτλο «Αρχές καλής διακυβέρνησης και χρηστής διοίκησης», προβλέπεται ότι:

«Άρθρο 18

Οριοθέτηση και αποστολή της Κεντρικής Δημόσιας Διοίκησης

1. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, ως Κεντρική Δημόσια Διοίκηση ορίζεται το σύνολο των ακόλουθων φορέων: (α) [...] (ε) οι Ανεξάρτητες Αρχές.
2. Αποστολή της Κεντρικής Δημόσιας Διοίκησης είναι η εκτέλεση και διαφύλαξη των επιταγών του Συντάγματος και των νόμων, η προστασία του δημοσίου συμφέροντος, η μέριμνα για την παροχή ποιοτικών δημοσίων υπηρεσιών στην κοινωνία και η εν γένει προστασία της ισότητας, της δικαιοσύνης και της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Άρθρο 19

Αρχές καλής διακυβέρνησης και χρηστής διοίκησης

1. Η Κεντρική Δημόσια Διοίκηση για την εκπλήρωση της αποστολής της, λειτουργεί βάσει των αρχών της καλής διακυβέρνησης και της χρηστής διοίκησης, (...), ιδίως δε τις αρχές της νομιμότητας, της διαφάνειας και λογοδοσίας, της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας, της αναγκαιότητας και επικουρικότητας και της αξιοκρατίας και του επαγγελματισμού.
2. Η αρχή της νομιμότητας έχει την έννοια ότι η δράση της Κεντρικής Δημόσιας Διοίκησης οφείλει να ερείδεται στο Σύνταγμα, τον νόμο, το διεθνές και το ενωσιακό δίκαιο.
3. Η αρχή της διαφάνειας και της λογοδοσίας έχει την έννοια ότι η λειτουργία της Κεντρικής Δημόσιας Διοίκησης οφείλει (...) να κάνει χρήση ποιοτικών πληροφοριών και δεδομένων για τη λήψη των αποφάσεων και να καθιστά προσβάσιμες τις πληροφορίες αυτές στην κοινωνία, με την επιφύλαξη τυχόν απορρήτου ή προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».

12. Στο άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 3469/2006 «Εθνικό Τυπογραφείο, Εφημερίς της Κυβερνήσεως και λοιπές διατάξεις» (Α' 131), ορίζονται τα εξής:

«[...] 2. Στην "Εφημερίδα της Κυβερνήσεως" δημοσιεύονται: α) ... ια) οι ατομικού χαρακτήρα διοικητικές πράξεις των οποίων η δημοσίευση προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου,...

13. Στα άρθρα 18 παρ. 1 και 19 παρ. 1 του ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 45), ορίζονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 18

Δημοσίευση

1. Η ατομική διοικητική πράξη τελειούται με την υπογραφή και τη χρονολόγησή της, ή τη δημοσίευσή της αν είναι δημοσιευτέα κατά νόμο.(...).

Άρθρο 19

Κοινοποίηση

1. Η ατομική διοικητική πράξη κοινοποιείται στο πρόσωπο το οποίο αφορά».

14. Στα άρθρα 75, 76 παρ.1,3, 77 παρ. 1 εδ. α', γ', 78 παρ. 1 και 79 παρ.1 του ν.4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις»(Α' 184), προβλέπονται τα εξής:

« Άρθρο 75

Αντικείμενο ψηφιακής διαφάνειας

Αντικείμενο του παρόντος Κεφαλαίου είναι η ρύθμιση της υποχρέωσης ανάρτησης των νόμων, των προεδρικών διαταγμάτων, και των πράξεων που εκδίδουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 76 πρόσωπα και όργανα στο Διαδίκτυο, καθώς και η δημιουργία των προϋποθέσεων και διαδικασιών για τη διασφάλιση ευρύτατης δημοσιότητας αυτών.

Άρθρο 76

Πεδίο εφαρμογής ψηφιακής διαφάνειας

1. Οι ρυθμίσεις του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται σε ....., αποφάσεις και πράξεις που εκδίδουν (...), οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές(...). 3. Στο διαδίκτυο αναρτώνται: (α)... (κ)ατομικές διοικητικές πράξεις, η δημοσίευση των οποίων προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου(...).

Άρθρο 77

Υποχρεώσεις ανάρτησης στο διαδίκτυο

1. Οι πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 76 αναρτώνται αμελλητί στο Διαδίκτυο με μέριμνα του οργάνου που τις εξέδωσε. (...). Οι πράξεις των οργάνων διοίκησης των Ν.Π.Δ.Δ., των οργάνων διοίκησης φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, των ανεξάρτητων αρχών και των φορέων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού αναρτώνται στους κατά περίπτωση οικείους δικτυακούς τόπους που αυτά διατηρούν.

Άρθρο 78

Ισχύς των πράξεων

1. Οι πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 76, όταν είναι κατά νόμο δημοσιευτές στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ισχύουν από τη δημοσίευσή τους, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.

Άρθρο 79

Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και απόρρητα

1. Η ανάρτηση των πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 76 στο Διαδίκτυο και η οργάνωση της αναζήτησης πληροφοριών πραγματοποιείται με την επιφύλαξη των εθνικών και ενωσιακών κανόνων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Δεν αναρτώνται πράξεις, στις οποίες περιλαμβάνονται οι ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (...).

Ερμηνεία των Διατάξεων

15. Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, συνάγονται τα ακόλουθα:

16. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού (ΕΑ) αποτελεί την Εθνική Αρχή Ανταγωνισμού, η σύσταση της οποίας αποτέλεσε εκπλήρωση υποχρέωσης της Ελληνικής Δημοκρατίας, ως κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία είναι αρμόδια για την εφαρμογή των αναγκαστικού δικαίου διατάξεων των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΣυνΕΚ), και ήδη των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ, όπως επιτάσσουν ο Κανονισμός (ΕΚ)1/2003 του Συμβουλίου της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2002³ και η Οδηγία 2019/1

---

³Σημ.: βλ. άρθρο 35 παρ. 1 του Κανονισμού.

του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018⁴. Σύμφωνα με τις διατάξεις του εκτελεστικού νόμου 3959/2011, η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει την αρμοδιότητα παρακολούθησης και διασφάλισης της εφαρμογής τόσο των ενωσιακών, όσο και των εθνικών κανόνων του δικαίου του ελεύθερου ανταγωνισμού (βλ. ιδίως το άρθρο 14 παρ. 1, επίσης, ΝΣΚ110/2022, σκ. 10, 154/2021, σκ. 15).

17. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ως Ανεξάρτητη Αρχή, που δεν απολαύει συνταγματικής κατοχύρωσης (άρθρο 101Α παρ. 1 Συντ.), αποτελεί δημόσιο φορέα που ανήκει στην Κεντρική Δημόσια Διοίκηση (άρθρο 18 παρ. 1 περ. ε΄ του ν. 4622/2019), αποστολή της οποίας είναι η εκτέλεση και διαφύλαξη των επιταγών του Συντάγματος και των νόμων και η προστασία του δημοσίου συμφέροντος (άρθρο 18 παρ. 2 του ν. 4622/2019). Υπό το θεσμικό της αυτό ρόλο, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με στόχο τη διαφύλαξη των προϋποθέσεων ομαλής λειτουργίας της αγοράς και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των κανόνων περί προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού, ο οποίος, ως ατομικό δικαίωμα κατοχυρώνεται στα άρθρα 5 παρ. 1 και 106 παρ. 2 του Συντάγματος, ασκεί τον κυρωτικό της ρόλο στο πλαίσιο της ανατεθειμένης σ' αυτήν δημόσιας εξουσίας, με την επιβολή προστίμων και χρηματικών κυρώσεων, όπου αυτό προβλέπεται από τις διατάξεις του θεσμικού της νόμου (ν. 3959/2011), αλλά και της Οδηγίας 1/2019, προς εξυπηρέτηση σκοπών δημοσίου συμφέροντος.

18. Τόσο η ενωσιακή όσο και η εθνική νομοθεσία παραχώρησε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού σημαντικές εξουσίες ελέγχου για την εύρεση αποδεικτικών στοιχείων για πιθανές παραβάσεις των κανόνων του δικαίου του ανταγωνισμού. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις κρίσιμες εν προκειμένω διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 3959/2011, η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει την εξουσία να διεξάγει έρευνες σε επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, προκειμένου να διαπιστώσει τυχόν παραβάσεις των ως άνω εθνικών και ενωσιακών κανόνων, με σκοπό την αποτελεσματικότερη εφαρμογή τους, ώστε να καθίσταται εφικτή η απόκτηση των πληροφοριών που απαιτούνται, ιδίως σε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι επιχειρήσεις ή οι ενώσεις επιχειρήσεων κωλυσιεργούν ή αρνούνται να συνεργαστούν. Ακολούθως, στις διατάξεις του άρθρου 39 παρ. 5 του παραπάνω νόμου, προβλέπεται η αρμοδιότητα της Επιτροπής Ανταγωνισμού να επιβάλει με απόφασή της χρηματική κύρωση, εκτός από τις

---

⁴ Σημ.: βλ. ιδίως άρθρο 6 της Οδηγίας και Προοίμιο αυτής, σκέψεις 29-32.

επιχειρήσεις και τις ενώσεις επιχειρήσεων που με οποιονδήποτε τρόπο παρεμποδίζουν ή δυσχεραίνουν τις έρευνες της (εδάφιο α'), και σε οποιονδήποτε άλλο επιδεικνύει την ως άνω συμπεριφορά, στον οποίο δύναται να επιβάλει χρηματική κύρωση τουλάχιστον δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) έως δύο εκατομμυρίων (2.000.000) ευρώ, στους δε υπαλλήλους των ως άνω επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, πρόστιμο τουλάχιστον πέντε χιλιάδων (5.000) έως δύο εκατομμυρίων (2.000.000) ευρώ (εδάφιο β'). Συναφώς, επισημαίνεται ότι, σε περίπτωση άρνησης ή παρεμπόδισης με οποιονδήποτε τρόπο των εντεταλμένων για την διεξαγωγή των ερευνών υπαλλήλων της Επιτροπής Ανταγωνισμού, οι τελευταίοι μπορούν να ζητούν ακόμα και προληπτικά, τη συνδρομή των εισαγγελικών αρχών και κάθε άλλης δημόσιας αρχής (παρ. 6).

19. Οι προεκτεθείσες ρυθμίσεις του επίμαχου άρθρου 39 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει μετά την τελευταία τροποποίησή του με το άρθρο 42 του ν. 4886/2022, αποτελούν προσαρμογή του εθνικού δικαίου του ελεύθερου ανταγωνισμού προς τις επιταγές της ενωσιακής νομοθεσίας, και ιδίως προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2019/1 (βλ. σχ. άρθρα 6 έως 12 και 13 έως και 16), με τις οποίες τα Κράτη – μέλη υποχρεούνται να παρέχουν πρόσθετες αρμοδιότητες στις Εθνικές Αρχές Ανταγωνισμού για την περαιτέρω ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς τους, μεταξύ των οποίων, και εξουσίες επιβολής προστίμων και σε φυσικά πρόσωπα⁵. Εκτός αυτού, η προβλεπόμενη στο εδάφιο γ' της παραγράφου 5 του επίμαχου άρθρου 39 χρηματική κύρωση, αποτελεί μια συμπεριφορά με ιδιαίτερη απαξία για τα φυσικά πρόσωπα σε βάρος των οποίων επιβάλλεται, όπως αυτό συνάγεται και από το εύρος του ύψους του προστίμου που δύναται να επιβληθεί. Επιπλέον, με τις προαναφερόμενες διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 44 του πιο πάνω νόμου, με τις οποίες προβλέπεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών στα εν λόγω φυσικά πρόσωπα, ο εθνικός νομοθέτης προσδίδει και ποινική απαξία στην παρεμπόδιση των ερευνών της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

20. Ακολούθως, στο άρθρο 39Α του ν. 3959/2011 προβλέπεται η δυνατότητα της Επιτροπής Ανταγωνισμού να περιορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται, μεταξύ άλλων, και στο άρθρο 5 του ΓΚΠΔ αναφορικά με τα δεδομένα

---

⁵Σημ.: Βλ. Οδηγία 2019/1, Προοίμιο, σκ. 10, ό.π. «...Πιο συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παραχωρούν στις ΕΑΑ πρόσθετες αρμοδιότητες, πέραν της βασικής δέσμης η οποία προβλέπεται στην παρούσα οδηγία, για την περαιτέρω ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς τους, όπως εξουσίες επιβολής προστίμων σε φυσικά πρόσωπα...».

προσωπικού χαρακτήρα που επεξεργάζεται κατά τη διεξαγωγή των προβλεπόμενων στο άρθρο 39 του ως άνω νόμου ερευνών της, καθώς και κατά τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων έρευνας και επιβολής που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της (παρ. 1 και 2). Οι περιορισμοί αυτοί εφαρμόζονται όταν η άσκηση των δικαιωμάτων και η εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών θέτουν σε κίνδυνο ή δυσχεραίνουν τις έρευνες και τις αρμοδιότητες επιβολής που διεξάγει η Επιτροπή προς το σκοπό εφαρμογής του δικαίου του ανταγωνισμού (παρ. 3).

21. Στην σύγχρονη έννομη τάξη, εθνική και ενωσιακή, αναγνωρίζονται ως ισοδύναμα θεμελιώδη δικαιώματα του ατόμου, τόσο το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δηλαδή το δικαίωμα του λεγόμενου «πληροφοριακού αυτοκαθορισμού» ή «αυτοδιάθεσης των πληροφοριών» [άρθρα, 9Ατου Συντάγματος, 8 παράγραφος 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Χάρτης») και 16 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), βλ. επίσης, ΓνμΝΣΚ 49/2022 Ολομ⁶και 141/2021, με την εκεί παρατιθέμενη νομολογία του ΔΕΕ], όσο και το δικαίωμα στην πληροφόρηση (άρθρα 5ΑΣ). Αν και τα δύο δικαιώματα απολαύουν ισότιμης συνταγματικής προστασίας (πρβλ. ΣΤΕ 1118/1993, ό.π. ΓνμΝΣΚ 49/2022 Ολομ, σκ.17 και 18, ΓνμΝΣΚ 50/2021, σκ. 17, Γνμ.ΑΠΔΠΧ 6/2013, σελ. 2), συχνά το δικαίωμα του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού συγκρούεται με το δικαίωμα στην πληροφόρηση. Επί συγκρούσεως των ως άνω ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να γίνεται μία *in concreto* οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής τους, σύμφωνα με τις αρχές της *ad hoc* στάθμισης των αντιτιθέμενων συμφερόντων, ενώ ταυτόχρονα, θα πρέπει να εφαρμόζεται και η αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1, εδ. δ' Σ)⁷, με τέτοιον τρόπο, ώστε τα προστατευόμενα αγαθά (δικαίωμα των πολιτών στην πληροφόρηση και δικαίωμα στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό) να διατηρήσουν την κανονιστική τους εμβέλεια (ΓνμΝΣΚ 141/2021, σκ. 15, 46/2019, σκ. 8, ΑΠΔΠΧ 16/2015, σκ.1). Κατά την πάγια νομολογία του Συμβουλίου

---

⁶Σημ.: Η ΝΣΚ (Ολ) 49/2022 δεν έχει εισέτι γίνει αποδεκτή.

⁷Πρβλ. και αιτιολογική σκέψη 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, όπου αναφέρεται ότι το δικαίωμα στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν είναι «απόλυτο δικαίωμα» και ότι πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με τη λειτουργία του στην κοινωνία και να σταθμίζεται με άλλα θεμελιώδη δικαιώματα, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 6 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων).

της Επικρατείας, οι περιορισμοί ατομικών δικαιωμάτων θα πρέπει να ορίζονται γενικώς και αντικειμενικώς με τυπικό νόμο, να δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημοσίου συμφέροντος, να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μη θίγουν τον πυρήνα του ατομικού δικαιώματος. Επομένως, ο περιορισμός του δικαιώματος στην προστασία προσωπικών δεδομένων που επέρχεται με την κατά ως άνω δημοσιοποίηση των προσωπικών δεδομένων του υποκειμένου, δικαιολογείται μόνο για λόγους δημοσίου συμφέροντος, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας (25 παρ. 1Σ), και υπό τον όρο ότι δεν θίγεται ο πυρήνας του εν λόγω δικαιώματος⁸.

22. Με το άρθρο 5 του ΓΚΠΔ, ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή από 25-05-2018 και, κατά ρητή διάταξη αυτού (άρθρο 94 παρ. 2), αλλά και λόγω της νομικής του φύσης, έχει άμεση εφαρμογή ως εσωτερικό δίκαιο, ανεξάρτητα από την έκδοση εφαρμοστικού νόμου (ΣΛΕΕ άρθρο 288 εδ. β'), τίθενται οι αρχές που πρέπει να διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα⁹. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων α'-γ' της παραγράφου 1 του ως άνω άρθρου, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων («νομιμότητα, αντικειμενικότητα και διαφάνεια»), συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς. Εξάλλου, πρέπει να είναι κατάλληλα, συναφή και να περιορίζονται στο αναγκαίο, για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία («ελαχιστοποίηση των δεδομένων»).

23. Οι αρχές προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπονται στο προαναφερόμενο άρθρο 5 του ΓΚΠΔ, θα πρέπει να εφαρμόζονται σε κάθε πληροφορία, η οποία αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο. Ως «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» νοούνται κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων, δηλαδή σε φυσικό πρόσωπο, του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή

---

⁸Βλ.Α. Σβώλου/Ε. Βλάχου, Το Σύνταγμα της Ελλάδας, τόμος Α', 1954, σελ.95. «Ο περιορισμός του ατομικού δικαιώματος δεν επιτρέπεται να φτάνει ή να καταλήγει στην προσβολή της ανθρώπινης αξίας», Π.Δ. Δαγτόγλου, Ατομικά Δικαιώματα, τχ. Β' Αθήνα, 2005, σελ. 208, βλ. και ΣτΕ1337/2013, σκ. 8 τελευταία παράγραφος.

⁹Όπως έχει κριθεί με την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) της 16-01-2019 στην υπόθεση C496/2017 DeutschePostAG κατά HauptzollamtKöln, οι προϋποθέσεις εφαρμογής και τήρησης των αρχών του άρθρου 5 παρ. 1 ΓΚΠΔ θα πρέπει να πληρούνται σωρευτικά.

μπορεί να εξακριβωθεί, ήτοι να προσδιοριστεί άμεσα ή έμμεσα (άρθρο 4 στοιχ. 1 του ΓΚΠΔ). Για να κριθεί δε κατά πόσον ένα φυσικό πρόσωπο είναι ταυτοποιήσιμο, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλα τα μέσα τα οποία είναι ευλόγως πιθανό ότι θα χρησιμοποιηθούν για την άμεση ή έμμεση εξακρίβωση της ταυτότητας του φυσικού αυτού προσώπου, η δε κατά το άρθρο 5 παρ. 1 στοιχ. γ' του ΓΚΠΔ «ελαχιστοποίηση των δεδομένων» περιλαμβάνει και την ανωνυμοποίηση των φυσικών προσώπων (απαλοιφή των ονομάτων κλπ στοιχείων), εφόσον οι λοιπές πληροφορίες που παρέχονται με την επεξεργασία σχετίζονται προς το ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο, κατά τον ορισμό του άρθρου 4 περιπτ. α' του ΓΚΠΔ, ώστε να μπορούν να οδηγήσουν στην εξακρίβωση της ταυτότητάς του¹⁰.

24. Στο άρθρο 6 παρ.1 του ΓΚΠΔ παρέχονται οι νομικές βάσεις για την επεξεργασία των «απλών» προσωπικών δεδομένων. Η επεξεργασία είναι σύλληπη μόνο εάν και εφόσον ισχύει τουλάχιστον μία από τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο αυτό. Μεταξύ των περιπτώσεων αυτών είναι και όταν η εν λόγω επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας καθώς και για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που του έχει ανατεθεί (ό.π. άρθρο 6 παρ. 1 περ. γ' και ε'). Ωστόσο η ύπαρξη νομικής βάσης δεν απαλλάσσει τον υπεύθυνο επεξεργασίας από την υποχρέωση τήρησης των αρχών του άρθρου 5 παρ.1 ΓΚΠΔ, αναφορικά με τον θεμιτό χαρακτήρα, την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα της επεξεργασίας. Η κατά παράβαση των αρχών του άρθρου 5 ΓΚΠΔ μη νόμιμη συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν θεραπεύεται από την ύπαρξη νόμιμου σκοπού και νομικής βάσης (ό.π. ΓνμΝΣΚ 141/2021, σκ.21, ΑΠΔΠΧ 30/2021, σκ.19, 43/2019, σκ.4). Συνεπώς, κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού, ή η οποία δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξή του, δεν είναι νόμιμη (ό.π. ΓνμΝΣΚ 141/2021, σκ. 21, πρβλ. ΓνμΝΣΚ198/2011, κεφ. ΙΙ, σκ.1, Γνωμοδότηση ΑΠΔΠΧ 1/2011, αποφάσεις ΑΠΔΠΧ 26/2019, σκ. 5, 43/2019, σκ. 4, 52/2003, σκ. 6).

25. Με το άρθρο 23 παρ. 1 του ΓΚΠΔ παρέχεται η δυνατότητα στον ενωσιακό και στον εθνικό νομοθέτη να θεσπίσει νομοθετικούς περιορισμούς, μεταξύ άλλων, και ως προς την

---

¹⁰Σημ.: βλ. αιτιολογική σκέψη 26 του ΓΚΠΔ.

τήρηση των αρχών προστασίας προσωπικών δεδομένων που καθιερώνονται με το άρθρο 5 του Γενικού Κανονισμού, για τους περιοριστικά αναφερόμενους στην ως άνω διάταξη λόγους, στους οποίους περιλαμβάνεται και η διασφάλιση σημαντικών στόχων γενικού δημοσίου συμφέροντος της Ένωσης ή του κράτους μέλους (στοιχ. ε).

26. Προς την κατεύθυνση αυτή, με τις διατάξεις του ν. 4624/2019 ορίστηκαν, μεταξύ άλλων, μέτρα εφαρμογής του ΓΚΠΔ στην ημεδαπή έννομη τάξη. Κατά το άρθρο 5 του νόμου αυτού, οι δημόσιοι φορείς επιτρέπεται να επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας. Ο όρος «επεξεργασία» περιλαμβάνει και την κοινολόγηση, τη διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 4 περ. 2 ΓΚΠΔ), και επομένως, περιλαμβάνει και τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ή την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο. Εξάλλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 79 παρ.1 εδ. α΄ του ν.4727/2020, οι πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 76, επομένως και οι ατομικές διοικητικές πράξεις, η δημοσίευση των οποίων προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου (περ. κ΄), ως εν προκειμένω οι αποφάσεις του άρθρου 27 παρ. 1 και 39 παρ.5 του ν.3959/2011, αναρτώνται στη Διαύγεια, με την επιφύλαξη των εθνικών και ενωσιακών κανόνων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

27. Κατά την κρατούσα στη θεωρία του δημοσίου δικαίου και τη νομολογία άποψη, η διοικητική πράξη αποτελεί το βασικό μέσο δράσης της δημόσιας διοίκησης, με την οποία θεσπίζεται μονομερώς νομικώς δεσμευτική ρύθμιση για τον αποδέκτη της, κατ' ενάσκηση δημόσιας εξουσίας και προς εξυπηρέτηση σκοπού δημοσίου συμφέροντος. Εφόσον πρόκειται για ατομική διοικητική πράξη, δηλαδή για θέσπιση ατομικού και όχι απρόσωπου κανόνα δικαίου, τα πρόσωπα προς τα οποία αυτή απευθύνεται, ένα ή περισσότερα (αποδέκτες), ορίζονται σε κάθε περίπτωση ατομικώς, κατά τρόπο συγκεκριμένο, με αναφορά των στοιχείων που καθορίζουν την ταυτότητά τους¹¹. Όπως δε διαλαμβάνεται στο άρθρο 18 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚΔΔ), η ατομική διοικητική

---

¹¹ Σημ.: (Ε. Σπηλιωτόπουλου «Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. Ι. Έκδοση 15η/2017, παρ. 93-94, Α. Γέροντα/Σ. Λύτρα/Π.Παυλόπουλου/Γ.Σιούτη/Σ.Φλογαΐτη «Διοικητικό Δίκαιο», Β΄ Έκδοση /2010, σελ. 170 επ.).

πράξη τελειούται με τη δημοσίευσή της αν είναι κατά νόμον δημοσιευτέα. Η δημοσίευση της ατομικής διοικητικής πράξης, όταν επιβάλλεται από ειδική διάταξη νόμου, ως εν προκειμένω από τη διάταξη του άρθρου 27 παρ. 1 του ν. 3959/2011, αποτελεί αναγκαίο τύπο της δήλωσης βουλήσεως του διοικητικού οργάνου και συστατικό στοιχείο της πράξης, η έλλειψη του οποίου την καθιστά ανυπόστατη, δηλαδή ανύπαρκτη στην έννομη τάξη (ΣτΕ 4563/2015, 29/2010, 2800/2012, 563/2015 κ.ά). Εξάλλου, με τη δημοσίευση, εφόσον πρόκειται για συστατικό στοιχείο της πράξης, ως εν προκειμένω της επίμαχης πράξης επιβολής προστίμου του άρθρου 39 παρ. 5 της Επιτροπής Ανταγωνισμού σε βάρος φυσικού προσώπου, και όχι διαδικαστικό τύπο, το κείμενο της πράξης πρέπει να γίνεται προσιτό σε καθένα που ενδιαφέρεται να λάβει γνώση της, κατ' εφαρμογή της αρχής της διαφάνειας της διοικητικής δράσης (άρθρο 5Α Σ). Κατ' αρχήν, η δημοσίευση των διοικητικών πράξεων (κανονιστικών και ατομικών, όπου ειδικώς προβλέπεται), ενεργείται με την καταχώρισή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ό.π. άρθρο 5 παρ. 2 περ. ια' ν. 3469/2006), πλην όμως, ο νομοθέτης μπορεί να προβλέπει και άλλους τρόπους δημοσίευσης, αντί για την καταχώριση αυτή, εφόσον είναι πρόσφοροι ή και παράλληλα προς αυτήν. Από τη δημοσίευσή τους στην ΕτΚ, οι ως άνω κατά νόμον δημοσιευτέες στην ΕτΚ αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού, παράγουν εκτελεστότητα και συνιστούν τον κατά το άρθρο 2 παρ. 4 του ν. 4978/2022 «*Κύρωση Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων*» (Α' 190), νόμιμο τίτλο είσπραξης των οικείων προστίμων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 49 του ν. 3959/2011.

28. Με το ν. 3861/2010 (άρθρο 3), και ήδη με τον ν.4727/2020, θεσπίζεται ο γενικός κανόνας της δημοσιότητας των πράξεων των διοικητικών οργάνων (όχι μόνο των εκτελεστών), η οποία αποτελεί έννοια ευρύτερη της δημοσίευσης, καθώς περιλαμβάνει και την κοινοποίηση με ανάρτησή τους στο διαδίκτυο(αρχή της φανεράς δράσης της διοίκησης- άρθρο 5Α Σ). Η ανάρτηση αυτή, δεν υποκαθιστά τη δημοσίευση ή την κοινοποίηση, όταν είναι κατά νόμον αναγκαίες (βλ. άρθρο 78 παρ. 1 του ν. 4727/2020), ούτε αποτελεί τεκμήριο γνώσης, ως γεγονότος έναρξης της προθεσμίας ασκήσεως των προβλεπόμενων, κατά περίπτωση, ενδίκων βοηθημάτων¹².

29. Τόσο η δημοσίευση, κατά το άρθρο 27 παρ. 1 του ν. 3959/2011, των ατομικού χαρακτήρα αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού στην ΕτΚ, όσο και η ανάρτησή

---

¹² Σημ.: βλ. σχ.: Ε. Σπηλιωτόπουλο, ό.π., παρ. 164.

τους στο διαδίκτυο, συνιστούν επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 4 στοιχ. 1 και 2 του ΓΚΠΔ. Νομική βάση της εν λόγω επεξεργασίας είναι τα άρθρα 6 παρ. 1 στοιχ. γ' και ε' του ΓΚΠΔ, 5 του ν. 4624/2019 και 27 παρ. 1 & 39Α του ν. 3959/2011, σε συνδυασμό με το άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 3469/2006, καθώς και τα άρθρα 76 παρ.1 και 3 στοιχ. κ' και 78 παρ. 1 του ν. 4727/2020, όσον αφορά την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο. Εφόσον η κατά ως άνω δημοσιοποίηση των αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του ΓΚΠΔ, του ν. 4624/2019 και του ν. 4727/2020, τελεί υπό την επιφύλαξη του άρθρου 5 του ΓΚΠΔ, με τους περιορισμούς, όμως, που προβλέπονται στο άρθρο 23 του Γενικού Κανονισμού, για τη διασφάλιση, μεταξύ άλλων, και σημαντικών στόχων γενικού δημοσίου συμφέροντος της Ένωσης ή κράτους μέλους (παρ. 1 περ. ε'), όπως είναι η διασφάλιση και η αποτελεσματική προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού εντός της Ένωσης (άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ, Καν(ΕΕ) 1/2003, Οδηγία 1/2019).

30. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, η οποία απαρτίζεται από την Πρόεδρο του Τμήματος Δήμητρα Κεφάλα, Αντιπρόεδρο ΝΣΚ και τα μέλη Αλέξανδρο Ροϊλό, Αγγελική Καστανά, Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου, Ιουλία Σφυρή, Αθανάσιο Θεοχάρη, Ευτυχία Κασομένου, Ιωάννη Αλεξανδράκη, Νικόλαο Πατηνιώτη, Χρυσούλα Τσιαβού και Κωνσταντίνα Νασοπούλου, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους (ψήφοι 11), με την οποία συντάχθηκε και η εισηγήτρια Γεωργία Καφήρα, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο), η δημοσιοποίηση στοιχείων προσδιοριστικών της ταυτότητας φυσικού προσώπου (ονοματεπώνυμο, επαγγελματική ιδιότητα, ή άλλου στοιχείου που ενδεχομένως θα μπορούσε να οδηγήσει στην ταυτοποίησή του), που συνεπάγεται η επιβαλλόμενη από το άρθρο 27 παρ. 1 του ν. 3959/2011, δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως των ατομικού χαρακτήρα αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού, οι οποίες εκδίδονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 39 παρ. 5 του ίδιου νόμου, και η εν συνεχεία ανάρτησή τους στο διαδίκτυο (ν. 3861/2010 και ήδη ν. 4727/2020), εφόσον προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου (άρθρα 27 παρ. 1 ν. 3959/2011, 5 παρ. 2 περ. ια' ν. 3469/2006, 76 παρ. 3 περ. κ' και 77 παρ. 1 ν. 4727/2020), ως συστατικού στοιχείου της υπόστασής τους, συνιστά «επεξεργασία» απλών προσωπικών δεδομένων, κατά τις διατάξεις των άρθρων 2 και 4 παρ. 2 του ΓΚΠΔ. Η επεξεργασία αυτή παρίσταται θεμιτή και νόμιμη, κατά την έννοια των άρθρων 5 και 6

παράγραφοι 1 (περ. γ' και ε') 2 και 3 του ως άνω Γενικού Κανονισμού, καθώς και του άρθρου 5 του ν. 4624/2019, ακόμη και χωρίς τη συναίνεση του δικαιούχου, δεδομένου ότι είναι αναγκαία για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον και κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στην εν λόγω εθνική Αρχή Ανταγωνισμού, με την έκδοση νομικά δεσμευτικών ατομικών κανόνων δικαίου που επιβάλλουν χρηματικές κυρώσεις σε βάρος φυσικών προσώπων, βάσει των διατάξεων της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας για την προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού. Επιπλέον δε, είναι αναγκαία για τη συμμόρφωση της εν λόγω Αρχής με έννομη υποχρέωσή της, η οποία συνίσταται στην από τις διατάξεις του άρθρου 27 παρ. 1 του ν. 3959/2011, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 76 παρ. 3 περ. κ' και 78 παρ. 1 του ν. 4727/2020, υποχρέωση γνωστοποίησης του περιεχομένου των αποφάσεων αυτών με την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο, με σκοπό την επίτευξη της μέγιστης δημοσιότητας της διοικητικής δράσης προς διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας. Εξάλλου, η επεξεργασία αυτή είναι συνταγματικώς ανεκτή, υπό την έννοια ότι δεν παραβιάζονται τα άρθρα 9Α και 25 παρ. 1 του Συντάγματος, καθώς και οι υπερσυνταγματικής ισχύος διατάξεις του άρθρου 5 του ΓΚΠΔ, ούτε εξέρχεται των ορίων της προσφορότητας και αναγκαιότητας για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, εφόσον η έκδοση των επίμαχων ατομικών διοικητικών πράξεων, με σαφή καθορισμό των στοιχείων ταυτότητας των φυσικών προσώπων στα οποία απευθύνονται, δικαιολογείται από την ικανοποίηση σημαντικών στόχων γενικού δημοσίου συμφέροντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελληνικής Δημοκρατίας (άρθρο 23 παρ. 1 περ. ε' ΓΚΠΔ), όπως είναι η διασφάλιση και η αποτελεσματική προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού, κατ' επιταγή των αναγκαστικού δικαίου διατάξεων των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ, του Καν (ΕΕ) 1/2003 και της Οδηγίας 1/2019, καθώς και των εθνικών διατάξεων του ν. 3959/2011. Υπέρ της άποψης αυτής συνηγορούν και οι οικείες διατάξεις του άρθρου 39Α του ν. 3959/2011, που επιτρέπουν στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, αφενός να επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα όταν η επεξεργασία αυτή είναι απαραίτητη για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 περ. ε' του ΓΚΠΔ και αφετέρου να περιορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται, μεταξύ άλλων, και στις διατάξεις του άρθρου 5 του εν λόγω Κανονισμού, αναφορικά με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που επεξεργάζεται κατά την άσκηση των ελεγκτικών και ερευνητικών

εξουσιών της, που προβλέπονται στο άρθρο 39 του ν. 3959/2011, καθώς και κατά τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων έρευνας και επιβολής που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της (άρθρο 39Α παρ. 1 και 2). Τυχόν «ελαχιστοποίηση» των στοιχείων ταυτοποίησης των φυσικών προσώπων κατά τη δημοσίευση στην ΕτΚ των προαναφερόμενων πράξεων επιβολής χρηματικών κυρώσεων του άρθρου 39 παρ. 5 του ν. 3959/2011, που εν προκειμένω συνιστούν «απλά» προσωπικά δεδομένα, καθιστά τις πράξεις αυτές ελαττωματικές και άκυρες, εφόσον δεν θα προσδιορίζεται ατομικώς και κατά τρόπο συγκεκριμένο το πρόσωπο στο οποίο αφορά η ατομική διοικητική πράξη, δηλαδή η θεσπιζόμενη νομικώς δεσμευτική ρύθμιση, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την επέλευση των εννόμων αποτελεσμάτων της (εγκυρότητα, εκτελεστότητα, δυνατότητα συγκρότησης νομίμου τίτλου για την βεβαίωση και είσπραξη των επιβαλλόμενων προστίμων σε βάρος συγκεκριμένου προσώπου, ως δημοσίων εσόδων, σύμφωνα με το άρθρο 49 του ν. 3959/2011). Εξάλλου, η κατά το άρθρο 19 παρ. 1 του ν. 2690/1999 (ΚΔΔ) επακόλουθη πρόσθετη κοινοποίηση των προαναφερόμενων αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού στα φυσικά πρόσωπα, σε βάρος των οποίων εκδίδονται, χωρίς ελαχιστοποίηση των στοιχείων των (απλών) προσωπικών δεδομένων τους, δεν θεραπεύει ούτε υποκαθιστά την εγγενή ελαττωματικότητα των πράξεων αυτών, εφόσον η τελείωσή τους, ως ατομικών διοικητικών πράξεων, δηλαδή ατομικών κανόνων δικαίου, με σαφή καθορισμό των στοιχείων ταυτότητας των προσώπων προς τα οποία απευθύνονται, επέρχεται μόνον με τη δημοσίευσή τους, κατά τα προαναφερόμενα, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

31. Προς τη γνώμη αυτή μειοψήφησε ο Παναγιώτης Πανάγος, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους (ψηφός 1), ο οποίος διατύπωσε την εξής γνώμη: Η δημοσιοποίηση στοιχείων προσδιοριστικών της ταυτότητας φυσικού προσώπου που συνεπάγεται η επιβαλλόμενη από το άρθρο 27 παρ. 1 του ν. 3959/2011, δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως των ατομικού χαρακτήρα αποφάσεων της Επιτροπής Ανταγωνισμού, οι οποίες εκδίδονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 39 παρ. 5 του ίδιου νόμου, ως συστατικού στοιχείου της υπόστασής τους, συνιστά «επεξεργασία» απλών προσωπικών δεδομένων, κατά τις διατάξεις των άρθρων 2 και 4 παρ. 2 του ΓΚΠΔ. Η κρίση για τη νομιμότητα, κατά την έννοια των άρθρων 5 και 6 παρ. 1 (περ. γ' και ε') 2 και 3 του ως άνω Γενικού Κανονισμού, καθώς και του άρθρου 5 του ν. 4624/2019, της κατά τα ανωτέρω

δημοσίευσης, προϋποθέτει την εκτίμηση περί τα πράγματα της αρμόδιας προς τούτο Επιτροπής Ανταγωνισμού, μετά ενδεχομένως, την έκφραση γνώμης από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, αφού εκτιμήσει τα πραγματικά στοιχεία της συγκεκριμένης υπόθεσης, θα δημοσιεύσει την απόφασή της ανωνυμοποιώντας ιδιαίτερα τα προσωπικά δεδομένα, των οποίων η δημοσιοποίηση δεν είναι αναγκαία, κατά την κρίση της, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας και με εξαίρεση των απαραίτητων για την απόδειξη της παράβασης δεδομένων. Στην προκειμένη περίπτωση, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι εκφεύγει της αρμοδιότητας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους η απόφαση επί του εν θέματι ερωτήματος, δεδομένου ότι προϋποθέτει εκτίμηση περί τα πράγματα, προώρως εισάγεται το ερώτημα πριν από τη διατύπωση γνώμης επί του συγκεκριμένου πραγματικού από την αρμόδια Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Συνεπώς, πρέπει να αναβληθεί η έκδοση γνωμοδότησης επί του ερωτήματος. Η λύση δε αυτή επιβάλλεται και προς αποτροπή τυχόν ζημίας του Δημοσίου, σε περίπτωση εκδόσεως αμετάκλητων δικαστικών αποφάσεων, ακυρωτικών των σχετικών ατομικών διοικητικών πράξεων εις βάρος των φυσικών προσώπων που φέρονται ότι παραβίασαν τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας περί προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού (ν. 3959/2011). Όσον αφορά δε στο ζήτημα της προβλεπόμενης στο άρθρο 27 παρ. 1 του ν. 3959/2011 δημοσίευσης της ατομικής διοικητικής πράξης, ως αναγκαίου τύπου της δήλωσης βουλήσεως του διοικητικού οργάνου και συστατικού στοιχείου της πράξης, κρίνεται σκόπιμη η νομοθετική ρύθμιση, που θα προβλέπει τη διαδικασία κοινοποίησης της ατομικής διοικητικής πράξης, ώστε να επέρχονται έννομα αποτελέσματα, χωρίς δημοσιοποίηση των προσωπικών δεδομένων.

Απάντηση

32. Κατόπιν όλων των προεκτεθέντων, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β΄) γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, ως εξής:

Με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλεται να δημοσιεύει, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 27 παρ. 1 του ν. 3959/2011, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως τα στοιχεία των φυσικών προσώπων (π.χ. ονοματεπώνυμο, επαγγελματική ιδιότητα ή οποιοδήποτε άλλο, αναγκαίο για την επέλευση των εννόμων συνεπειών της δημοσιευόμενης πράξης) στοιχείο που θα

μπορούσε να οδηγήσει σε ταυτοποίησή τους), στα οποία επιβάλλει με ατομικού χαρακτήρα αποφάσεις της, χρηματικές κυρώσεις για παράβαση του άρθρου 39 παρ. 5 του ν. 3959/2011. Και τούτο διότι, η δημοσίευση των στοιχείων αυτών, που συνιστούν «απλά προσωπικά δεδομένα», παρίσταται σύννομη και θεμιτή, κατά την έννοια των άρθρων 5 και 6 παράγραφοι 1 (περ. γ' και ε'), 2 και 3 του ΓΚΠΔ, καθώς και του άρθρου 5 του ν. 4624/2019, ακόμη και χωρίς τη συναίνεση του δικαιούχου, δεδομένου ότι τα στοιχεία αυτά είναι συναφή, πρόσφορα και απολύτως αναγκαία για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον και κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στην εν λόγω εθνική Αρχή Ανταγωνισμού, με την έκδοση νομικά δεσμευτικών ατομικών κανόνων δικαίου που επιβάλλουν χρηματικές κυρώσεις σε βάρος φυσικών προσώπων, βάσει των διατάξεων της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας για την προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού (άρθρο 23 παρ. 1 περ. ε του ΓΚΠΔ). Επιπλέον, είναι απαραίτητα για τη συμμόρφωση της εν λόγω Αρχής με έννομη υποχρέωσή της, η οποία συνίσταται στην από τις διατάξεις του άρθρου 27 παρ. 1 του ν. 3959/2011, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 76 παρ. 3 περ. κ' και 78 παρ. 1 του ν. 4727/2020, υποχρέωση γνωστοποίησης του περιεχομένου των αποφάσεων αυτών με την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο, με σκοπό την επίτευξη της μέγιστης δημοσιότητας της διοικητικής δράσης προς διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 19-05-2023

Η Πρόεδρος

Η Εισηγήτρια

Δήμητρα Κεφάλα

Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Γεωργία Καφήρα

Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ.